

mer waarin een groot bureau, en kasten met achter glazen deuren de boeken van de jeugd-bibliotheek. Op kaartjes tussen de boeken staat: 'als je iets van de geschiedenis wilt weten', en 'als je iets wilt om over na te denken'. Pater Stefan houdt zich bezig met de jeugd, die hij vorming wil geven. Ontwikkelingshulp is volgens hem niet alleen technische hulp, niet alleen onderwijs. De pater wil dat de jongen die een opleiding gekregen heeft, zich verantwoordelijk blijft voelen voor de omstandigheden waarin zijn minder bevoorrechte landgenoten leven, voor de problemen van het land. Hij probeert dit te bereiken door jonge mensen deel te laten nemen aan discussiegroepen, waarin vanuit het geloof getracht wordt een standpunt te bepalen in de gebeurtenissen waarmee ze te maken krijgen, zoals bijvoorbeeld een staking van scholieren vorig jaar, opdat ze vanuit een eigen overtuiging tot handelen overgaan. Er zijn jaren voor nodig, maar sommige van deze jongeren worden volgens de pater bezielde mensen met verantwoordelijkheidsbesef. Een besef dat vaak ontbreekt bij de ontwikkelde bovenlaag in de afrikaanse maatschappij, de nieuwe elite die de macht van de europeanen heeft overgenomen.

Partijen

In Senegal zijn volgens de grondwet meerdere politieke partijen mogelijk. Maar in de praktijk is het nog nooit gelukt een partij te stichten naast de partij van president Senghor, de U.P.S. (Union Progressiste Senegalaise). Het lidmaatschap van de U.P.S. is voor niemand verplicht, maar wie geen lid is, wordt vaak op een stilzwijgende manier tegengewerkt. Een student krijgt geen beurs om te studeren. Een boer krijgt geen zaaigoed. Een sociaal centrum geen subsidie, of een lezing wordt door de U.P.S.-jongeren verstoord. De invloed van de U.P.S. op de jeugd die verder geen enkele politieke of religieuze vorming krijgt is bijna indoctrinatie. Een invloed die door de paters betreurd wordt, omdat zozeer de nadruk gelegd wordt op het bevoorrecht van de eigen groep en men maar weinig solidair is met de rest van de bevolking.

'Alleen de kerk is in staat tegenwicht te bieden aan de invloed van de U.P.S., alleen de kerk,' zegt pater Stefan met overtuiging. Na het middagmaal hebben we een paar uur de tijd voordat pater Forest ons af komt halen voor de tocht het binnenland in. We besluiten de markt te bekijken.

Markt

De markt van Kaolak behoort tot de grootste van West-Afrika, een stuk van de oude glorie. Drie overkapte markthallen aan vier kanten omgeven door een bogengalerij met onder elke boog een uitstalling, en daartussen nog talloze stalletjes, waarin we al spoedig de weg, kwijtraken. Het is een rustig uur voor een bezoek aan de markt. De verkopers doen hun middagslaapje en de muselmannen zijn bezig met de rituele afwassing voor het gebed, en knielen tussen de uitgestalde waren om hun gebeden te doen.

Om vier uur treffen we pater Forest. Een kleine man met kortgeknipt borstelig haar en een vriendelijk gezicht, gekleed in een luchtige witte pij. Hij praat veel en in rap frans. We besluiten met twee auto's verder te gaan. De pater voorop in diens R4, wij in onze er achter aan. Na een paar minuten draaien we van de weg af een zanderig karrespoor op. Het spoor volgt de omtrekken van de akkers die in vroeger tijden door afbranding ontstaan zijn en dus verre van vierkant zijn. Om niet vast te raken in het mulle zand scheuren we met tachtig kilometer door de bochten en proberen zoveel mogelijk de mil en de bomen die beide pal aan het pad staan te ontwijken. De boeren horen ons uit de verte aankomen en maken de weg vrij. Ze kennen de auto van de pater en groeten. Honden rennen als gekken met de auto's mee, soms vlak voor de wielen. Geiten die aan de ingang van elk dorp aan een paaltje in hun geiteweijs staan, slaan bij het zicht van de auto in paniek op de vlucht, waarbij de paaltjes uit de grond vliegen.

Hut

De senegalese boer woont in een 'keur', dat is een met riet omheinde plaats, waarop een

aantal strooien hutten met ronde pindaken staan. Elke hut is te beschouwen als een kamer. In een keur wonen meerdere gezinnen behorende tot een familie. De jonge kinderen slapen bij de ouders in de hut, de oudere kinderen slapen gescheiden in aparte hutten. Het leven speelt zich af op de binnenplaats. Daar wordt de mil gestampt en gezeefd, daar wordt gekookt en vaak ook gewassen als er in het dorp geen aparte wasplaats is. Een dorp bestaat uit een verzameling van deze keurs, bij elkaar gezet in het glooiende landschap.

Bij een van deze dorpen stoppen we en begroeten het dorpshoofd. Het is een magere man met een verweerd gezicht in een tot op de draad versleten boubou (traditioneel gewaad).

De begroeting is een vast patroon van vragen en antwoorden dat onder goede vrienden een kwartier kan duren. Het is een teken van beleefdheid en affektie en geen senegalees zal het overslaan. Vertaald luidt de begroeting ongeveer: *Hoe maak je het? Ik ben er alleen maar. Heb je vrede? Alleen maar vrede. Is je vrouw er? De vrouw is er. Zijn de kinderen er? De kinderen zijn er enz. Vrede zij met je. Vrede zij met jou, Alchamdoulilai. Alchamdoulilai (God zij dank), de arabische groet uit de Koran. De pater en het dorpshoofd praten in het Serer.*

De putten

Dan stapt het dorpshoofd in en rijden we naar een terrein waar twee putten gegraven worden. Een initiatief van de pater die op deze plek die in de regentijd te drassig is om mil of arachide te zaaien, in de droge tijd tuinbouw wil beginnen. Met een breed gebaar schildert hij ons de meloenen, de radijzen en de rode pepers, waar nu wat doornige struiken staan. De puttengraver is al bezig een muurtje om de put te metselen en dat wil zeggen dat de put klaar is. We buigen ons over de rand, het water staat op zeven meter diepte.

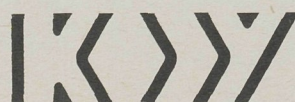
Voor deze streek waar men putten van twintig en soms honderd meter diep moet slaan om bij het grondwater te komen is dat uit-

*** praktijkfinancieringen**

*** hypotheken**

voor academici, staffunctionarissen, hogere ambtenaren, leraren, etc. zonodig voor meer dan 100%

assurantiebedrijf r. g. kooij
l. de coligny laan 18, voorschoten

telefoon 01717 - 3357
postbus 1, voorschoten